תלמוד בבלי · ראשונים · ריי״ף · מפרשים · הגהות הב״ח

הגהות הב"ח על ריי"ף בבא מציעא

רבי יואל סירקיש [הב"ח]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות הב"ח על רי"ף בבא מציעא

רבי יואל סירקיש [הב"ח]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-הבח-על-ריף-בבא-מציעא/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף א. 5
דף א: 5
דף ב. 5
דף ב: 5
דף ג. 6
דף ג: 6
דף ד. 6
דף ד: 6
דף ה. 6
דף ה: 7
דף ו. 7
דף ו: 7
דף ז. 7
דף ז: 7
דף ח. 8
דף ח: 8
דף ט. 8
דף ט: 8
דף י. 8
דף יא. 9
דף יא: 9
דף יב. 9
דף יב: 9
דף יג. 9
דף יג: 10
דף יד. 10
דף יד: 10
דף טו. 11
דף טו: 11
דף טז. 11
דף טז: 12
דף יז. 12
דף יז: 12
דף יח. 12
דף יח: 13
דף יט. 13
דף יט: 13
דף כ. 13
דף כ: 14
דף כא. 14
דף כא: 14
דף כב. 14
דף כב: 15
דף כג. 15
דף כג: 15
דף כד. 16
דף כד: 16
דף כה. 16
דף כה: 16
דף כו. 16
דף כו: 17
דף כז. 17
דף כז: 17
דף כח: 17
דף כט. 17
דף כט: 17
דף ל. 17
דף ל: 18
דף לא. 18
דף לא: 18
דף לב. 18
דף לב: 18

דף לג: 18
דף לד. 19
דף לד: 19
דף לה. 19
דף לה: 19
דף לו. 19
דף לז. 19
דף לז: 20
דף לח. 20
דף לט. 20
דף לט: 20
דף מ. 20
דף מ: 21
דף מא. 21
דף מא: 21
דף מב. 21
דף מב: 21
דף מג. 21
דף מג: 22
דף מד. 22
דף מד: 22
דף מה. 22
דף מה: 22
דף מו. 23
דף מו: 23
דף מז. 23
דף מז: 23
דף מח. 23
דף מט. 23
דף מט: 24
דף נ. 24
דף נ: 24
דף נא. 24
דף נא: 24
דף נג. 24
דף נד: 25
דף נה. 25
דף נה: 25
דף נט: 25
דף ס. 25
דף סג. 26
דף סד. 26
דף סד: 26
דף סח. 26
דף סט: 26
דף ע. 26
דף ע: 27

דף א.

המוציא מחבירו ועליו להביא ראיה כצ"ל:
נ"ב טור חו"מ בסי' קל"ח:
הוא הדין כצ"ל:

דף א:

(הודאת בעל דין כמאה עדים דמי) תא"מ ונ"ב בס"א נמחק:
נ"ב אי:
נ"ב והודה בקרקעות:

דף ב.

בדפוס סביוניטא הגירסא כיון דאית ביה שלש על שלש כו' וכתב ע"ז הב"ח לפי גירסא זו משמע דהיינו לומר שיהא בסודר ג' על ג' אבל לא בעינן שיתפוס כל הג' וכן משמע מלשון מקצת פוסקים אבל מכל דבר שאר פוסקים מפורש דבעינן שיתפוס כל הג' וכך היא גירסת הספרים הלכך האי סודרא כיון דתפיס ביה ג' על ג' כו' ועי' במה שכתבתי על דברי הרמב"ם (בדף סז ע"ב) [בד"ה תאני רב תחליפא בר מערבא]:
נ"ב אגרדין שבשני ראשין:
נ"ב של קונה כצ"ל:
נ"ב מקנה:
צ"ל כוונתו:
היינו לומר שגם אינו כההיא כצ"ל:
נ"ב אחד:
צ"ל עליו:
צ"ל אבל:

דף ב:

נ"ב דהבא:
דפלגת הכי פלוג הכי כצ"ל:
קמ"ל דא"ל פלוג כו' כצ"ל והד"א:
נ"ב קאמינא אם שבועה מוטלת עליו נשבע שכנגדו ונוטל:

דף ג.

נ"ב צ"ע בפ' יש נוחלין בסימן תתע"ה:
אודיי אודי לי והלכך הוה ליה קולא לתובע וחומרא לנתבע כו' ומסתברא טענתי' דאמרי' קולא לדידיה הוא ומיהו כשטוען אגרתי' וכו' א"נ מגו במקום חזקה ולא איפשטא פ"ק דב"ב ואיכא מאן דאמר כצ"ל:

דף ג:

כי כצ"ל:
נ"ב קא:
נ"ב ועיקר המלה מסחותא תרגום ורחץ ויסחי החי"ת מובלעת. מצאתי שכתב שטר זה ושלוה כצ"ל:
נ"ב בדיינין:
נ"ב של קונה:
נ"ב בו:
נ"ב ואין לחילוקו זה רמז בתלמוד אלא נראה ברור דהר"מ ז"ל דקדק במאי דקאמרי' ומ"ש מדרב חסדא כו' ולא קא מוקים להההוא דרב משרשיא דמיירי נמי ביכול לנתקן התם הוא דאמרי' דכמאן דפסיק דמי וקני כיון שיכול לנתקו אלא ודאי קים ליה לתלמודא דביכול לנתקו אפי' בפחות מג' על ג' נמי קני וכיון דרב משרשיא נקט ג' על ג' בדוקא שמעינן דמיירי באינו יכול לנתקו ולכך צריך לחלק דהתם כריתות בעינן וק"ל:

דף ד.

נ"ב עי' לעיל סי' ק"צ:
מלוה בידי' דמי כו' קא מודה ליה בגויהו כצ"ל:
וכר' כצ"ל:
לא אמר כו' מאיסור גזל. תא"מ:

דף ד:

אמאי כצ"ל:

דף ה.

נ"ב בה:

ואפי' כצ"ל:

דף ה:

דכשם כצ"ל:
צ"ל בצד:
ושילחה כצ"ל:

דף ו.

טעמא כצ"ל:
בשמה אינו כלום כצ"ל:
צ"ל משכר:
צ"ל האי:
וכההיא כצ"ל:

דף ו:

נ"ב פירוש מדלא חיישינן להא מילתא דקנוניא:
כיון כצ"ל:
נ"ב האי:
נ"ב עי' לעיל פרק קמא דבב"ק סי' ח':
נ"ב ואני מעכב חוב זה תחתיו:

דף ז.

נ"ב עי' בב"ק סי' קעג:
נ"ב זה:
נ"ב אשבח:
תי' יש נמחק:

דף ז:

ואפצי ואוקים זביני כו' ושבחיהן בידא דזבונא וצבי כצ"ל:
וכי יפה כצ"ל:
שדה לחבירו והשביח' ובא ב"ח וטרפה רואין אם כצ"ל:

עירעור:
הלוקח בשבחה:

דף ח.

הא כצ"ל:
נ"ב רישא וסיפא:
נ"ב ליה:
נ"ב עצמו:

דף ח:

דפייש ליה כו' ולא שקיל מיניה כצ"ל:
תי' דחיקא נמחק:
נ"ב והענבים:
נ"ב שבח שאין מגיע לכתפים כגון ניצני סמדר שאינן עדיין ענבים או שתילי קמה שלא הגיעו להקצר:
גזלן ללוקח בכל זכות כצ"ל:

דף ט.

נ"ב לאינש:
נ"ב בהא:
נ"ב אינון:
נ"ב לא אמר כלום תא"נ:

דף ט:

רב גבי אביו:
נ"ב גבי מצודה משום:

דף י.

צ"ל בשעמד ותיבת כגון נמחק:
נ"ב ומסקין ליה שפיר:
נ"ב לה:

צ"ל לחבירו:

דף יא.

נ"ב בי:
נ"ב וניזיל:
נ"ב קא הדר:
לכתבא כצ"ל:

דף יא:

שטרא מאי איריא תלתא אפי' תרי נמי כדאמר רבינא טיבעא מכריז ה"נ שטרי מכריז. כך היא גירסת אלפסי ישן. ובספרים שלנו גרסינן מאי מכריז מנין מאי איריא כו':
נ"ב מלוה מקיים שטרי':

דף יב.

נ"ב מימר אמר כו'
בהן כצ"ל:
נקשר עליהן כצ"ל:
צ"ל עשוי:
מהכי אם היו כו' כצ"ל:

דף יב:

נ"ב דליאש:
נ"ב ומחרוזות של דגים אמאי וליהוי קשר סימן אמר רב זביד בקיטרא דציידא דכולי עלמא הכי קטרי להו. וליהוי מנין סימן במניינא דשוין. כך הוא באלפסי ישן וכן הוא באשר"י:
נ"ב עי' בגמרא בדף כה ע"ב:

דף יג.

מר זוטרא וכו' ליה אבידתא כצ"ל:
נ"ב תנא:
נ"ב אמר:

נ"ב נמי אמר:
תי' אמרת נמחק:

דף יג:

צ"ל דתני רב יוסף:
נ"ב מקצתן בכיס ומקצתן על גבי קרקע:
נ"ב מנא:
צ"ל שמע:
נ"ב ליה:
צ"ל כלפי:
צ"ל דמנא כלפי:
מהא דדייקינן כצ"ל:
נ"ב לו:
נ"ב וזוטא עילוה מציעא אלא סתם כדמשמע זה על גב זה כו':
נ"ב היכא:

דף יד.

תי' אחרינא נמחק:
נ"ב לו:
צ"ל למטבע:
נ"ב גמרא. ולהוי מקום סימן אמר רבי עוקבא בר חמא במדדין אי במדדין מעלמא אתו ומותרין איכא למימר מעלמא אתו ואיכא למימר אינש אצנעינהו וה"ל ספק הינוח וא"ר אבא בר זבדא כל ספק הינוח לכתחלה לא יטול וכו':
נ"ב טפי:
שכחו כצ"ל:

דף יד:

להחזיר כצ"ל:
נ"ב מידי:
נ"ב ולכי משמש בכיסו ולא מצאה לא מייאש דמימר אמר כצ"ל:
הנוטלה כצ"ל:

נ"ב מצא:
הלוקח זה הוא התגר כצ"ל:
נ"ב הבית:
ופירות מפוזרות שנמצאו הרי אלו כצ"ל:

דף טו.

נ"ב שכני:
נ"ב אשכחוה:
נ"ב גמרא. אמר רבא ל"ל דכ' רחמנא שור חמור שה ושלמה צריכי דאי כתב רחמנא שלמה ה"א ה"מ בעדים דגופו וסימנין דגופו אבל חמור בעדים דאוכף וסימנים דאוכף אימא לא מהדרינן ליה כ' רחמנא חמור דאפילו חמור בסימני אוכף שור דאתי לגיזת זנבו ושה לגיזותיו:
דידה:
צ"ל ואמר אם:
נ"ב בו:

דף טו:

נ"ב וכו':
נ"ב יום:
נ"ב אצלו:
צ"ל בגלילה:
צ"ל בתחלה:

דף טז.

צ"ל בתחלה:
צ"ל בתחילה:
נ"ב קורין:
שלו שיבטל כצ"ל:
מיטמא כצ"ל:

דף טז:

תי' ליה נמחק:
(ומסתברא לן דלא חשיב כו' ל"ת דאית בה) תא"מ ונ"ב באלפס ישן ליתיה:
למדחיא כצ"ל:
נ"ב וגו' כולכם חייבים בכבודי:
צ"ל צייית ליה:
נ"ב סד"א הואיל והוקש כבודן לכבוד המקום דכתיב כבד את אביך וגו' וכתיב כבד את ה' מהונך אימא לייציית ליה קמ"ל:
צ"ל וטוען עליו:

דף יז.

בין הכרמים תא"מ ונ"ב באלפסי ישן בעשבים וכ"ה באשר"י:
נ"ב לו:
נ"ב ב"ד:
צ"ל באנשי ותיבת על נמחק:
נ"ב נמי לא:

דף יז:

נ"ב סהדי:
תיבת עמו נמחק:
נ"ב לה:
נ"ב וכ"כ התוספות כאן אבל בפרק ע"פ דף קי"ג ריש ע"ב כתבו התוס' דבשונא דקרא תניא אלא דכיון שהוא שונאו גם חבירו שונא אותו דכתיב כמים הפנים גו' ובאין מתוך כך לידי שנאה גמורה ושייך כפיית יצר עכ"ל:

דף יח.

נ"ב אלפסי ישן פי' שרוב חכמתו ממנו:
למי כצ"ל:
נ"ב והא דתני נגנבו לאו דוקא דה"ה אם אמר פשעתי נמי הכפל שלו מגו דאי בעי פטר נפשיה בגניבה:
נ"ב הפרה:

דף יח:

נ"ב הלה:
נ"ב בה:
נ"ב או שאבדה:
נ"ב אבל:
נ"ב וכ"כ התוס':
צ"ל איני משלם וחזר ואמר הריני משלם הא קאמר הריני משלם אלא אמר הריני משלם וחזר ואמר:
נ"ב או שילם מהו:
נ"ב שאל:

דף יט.

נ"ב מעיקרא:
ואין גובה לו כמן השני כו' כצ"ל:
נ"ב לישבע:

דף יט:

נ"ב והלכת' כרבא. אלפסי ישן:
נ"ב בעובדא:
צ"ל מסלקינן להו:
נ"ב לעשות בה:
נ"ב גמרא איתמר שומר שמסר לשומר רב אמר פטור. ור' יוחנן אמר חייב:

דף כ.

נ"ב מ"ט:
כ"ז מוקף ונ"ב באלפסי ישן אין זה והגהה היא:
נ"ב פירוש שנאנסה בלא פשיעו' אבל אם אין עדים רק שנאנסה איכא שבועה עליה שלא פשע בה אלא נטרה כי אורחה ונאנסה והכי משמע בירושל' שהביא לקמן [בסימן שמג]:
לא הות סבתא:
צ"ל דרבה:
נ"ב דא"ל:

נ"ב השתא:
נ"ב היכא:
נ"ב האי:
דאיבעי ליה לאקבורינהו בארעא כצ"ל:
נ"ב בגניב':
נ"ב וגניבה לגבי כו':

דף כ:

נ"ב פירוש בדלא תבע ליה וע"ש:
נ"ב גמ'. אלמא מספיקא מפקינן ממונא ולא אמרינן אוקי ממונא בחזקת מריה ורמינהו שנים שהפקידו כו' אמר רבא רישא נעשה כמי שהפקידו לו בב' כריכות דה"ל למידק סיפא נעשה כמי שהפקידו לו בכרך אחד דלא ה"ל למידק:
נ"ב ממונא:

דף כא.

נ"ב כו':
נ"ב הוא:
והוא הדין כצ"ל:

דף כא:

נ"ב קנקני':
נ"ב דמתני' והלכה כרבנן דברייי':
נ"ב בו:
ואלו כצ"ל:
נ"ב ומעשר:

דף כב.

נ"ב ליה:
נ"ב קטן:
נ"ב אם:
נ"ב באמת כך מצאתי במקצת ספרי הרי"ף חסרון אבל לפנינו אין חסרון:

נ"ב ליה:

דף כב:

צ"ל ולא מסהדי:
והיה מחייבו כו' שהיה מחייבו כצ"ל:
הוה דאין ליה הכי כצ"ל:
שממון האב וכו' להו פי' כצ"ל:
נ"ב הוה:
פירותיו ולא ידע כמה איסתפק מינייהו אבל ידע כו' יהבינן לכל סאה חושבנא: אורז. מיליי"ו: דוחן דומה לאורז כו' אמר רבב"ח אר"י באורז קלוף שנינו לכוסמין ולזרע פשתן ג' סאין לכו ראי"ר יוחנן אמר רבי חייא זרע פשתן בגבעולין שנוי. תנ"ה לכוסמין ולזרע פשתן וכו' שלש סאין לכור כצ"ל:

דף כג.

צ"ל כמדה וכן לקמן וכן בנ"י:
והלא העכברי' אוכלין בין מהרבה בין מקימעא אלא כו' כצ"ל:
צ"ל כשהפקידן:
הם כצ"ל:
נ"ב מדה:
ונותן לו מתוך כצ"ל:
נ"ב מזוקק בתשרי אבל היכא דיהב ליה בניסן ושקיל מיניה בניסן כמדה דניסן לא מקבל וכו':
צ"ל דתנן:
נ"ב הוה:
המקום ששינה ממקום וכו' אפילו בהניחה וכו' מחמת שינוי המקום כצ"ל:

דף כג:

נ"ב גביה:
מריה כצ"ל:
באחריותו כצ"ל:

נ"ב והילכתא אינה צריכה חסרון דרבא דהוא בתראה הכי ס"ל. הכי איתא בגמ' רבא אמר לא תאמר שליחות יד לא בש"ח ולא בש"ש ותיתי משואל ומה שואל דלדעת בעלים קא עביד שלח בה יד חייב ש"ת וש"ש לא כ"ש. חדא לומר לך שליחו' יד אינה צריכה חסרון ואידך שלא תאמר דיו לבא מן הדין להיות כנדון מהשואל בבעלי' פטור אף ש"ח וש"ש בבעלים פטור פירוש לא תאמר כו':
ושולח בה יד לעשות מלאכתו נמי כל הנאה שלו כצ"ל:

דף כד.

נ"ב פטור:
נ"ב זיל שלימי:
צ"ל יהודה:

דף כד:

אתניסו ליה וחייב כצ"ל:

דף כה.

צ"ל אמאי [וכ"ה כד"ק]:
נ"ב ביום אשמתו ביום שנתחייב לו אשמה:

דף כה:

צ"ל והוא:
תי' שיוכל נמחק:
צ"ל דבפ' הכותב:

דף כו.

נ"ב אם:
נ"ב כלומר דרך המשא ומתן בכל מקום הוא שיהיו המטלטלין נמכרין בעד כל איזה מטבע שיהיה אצל הקונה ואם כן יהיה פירושו כל הנקנ' פירוש כל המטלטלין הם קונים כל שאר המטבעות בתורת חליפין. אכן לשון התוספתא למעיין בה לא משמע הכי כל עיקר אלא הכי פירושא כל המטבעות הנקנין מכסף כגון זהב ונחשת ומעות הרעות

ואסימון שהם נקנים בתורת חליפין במשיכת המטלטלין הם קונים גם כן לפעמים כגון הזהב קונה את הכסף וכו':
המטלטלין אבל משיכת המטלטלין קונים המטבע כצ"ל:
נ"ב כלומר שאר מטבעות וכגון אסימון ומעות הרעות [ובד"א הגירסא זהב]:

דף כו:

צ"ל תרוייהו טיבעא נינהו:
נ"ב לגבי פירי:

דף כז.

נ"ב בעינו:
צ"ל כקנין:

דף כז:

נ"ב ואי ס"ד:

דף כח:

נ"ב ליה:

דף כט.

נמי דאמר שקנה כנגד כולו בתחלת פרעון כצ"ל:
דמשמע כצ"ל:
נ"ב לי:

דף כט:

צ"ל כדאמר:

דף ל.

נ"ב אמר שמואל:
נ"ב מכ"ד כסף לסלע:

דף ל:

נ"ב לחבריה:

דף לא.

נ"ב בו:

דף לא:

שמונה פונדיונות שני פונדיונו' כצ"ל:
נ"ב את:
נ"ב דינר:
ורבא כצ"ל:

דף לב.

נ"ב ואינן עומדים:
ואמר:
נ"ב הוא וגמר לה להאי:

דף לב:

פ"ק דבב"ק כצ"ל:
צ"ל בהדיא בדוכתא:
צ"ל שאינן:
נ"ב מה"מ:
נ"ב אף:
נ"ב תניא:
נ"ב דמנינן במתניתין

דף לג:

נ"ב שיתראו שמנים:
נ"ב שיכבד אלפסי ישן:
נ"ב הג"ה אלפסי ישן. עברי היה וכי אמרינן בזמן שהיובל נוהג וכו' היינו למכירה בגנבה:

דף לד.

צ"ל מדידת:
נ"ב ולוג וחצי לוג ורביעית לוג:
נ"ב הוא:
נ"ב ושוקל בהן:
נ"ב וכן אמר רבה:
נ"ב שהיו:
תיבת הא נמחק:
את השדה לא ימדוד כצ"ל:
תיבת יבש נמחק ונ"ב מתוך יובש והוא הוא נגמד וכויץ:

דף לד:

נ"ב מתני':
צ"ל וכדתני:
נ"ב על כך אבל אם התנו מתחלה לקנות ממנו בפחות הרי זו:

דף לה.

נ"ב ה':
נ"ב אקרי:

דף לה:

צ"ל לחודש:
נ"ב הרי:

דף לו.

נ"ב בזוזא:
נ"ב הרי:
נ"ב עוקבא בר:

דף לז.

נ"ב וגיטא מעליא הוא:

נ"ב ותנאה כתנאו ובטל הגט דאין כריתות קמ"ל:
נ"ב הגה"ה:
נ"ב אלא:
נ"ב דאי נמי חזר כו' הוה כחוזר כצ"ל:

דף לז:

נ"ב קא שתי:
נ"ב ליה:
נ"ב ע"כ הגה"ה:

דף לח.

נ"ב דשמה נולא:
צ"ל לרבה:
צ"ל ובדיתמי:
תיבת לא נמחק:

דף לט.

נ"ב הגה"ה [וגם בד"ק ליתא]:
נ"ב עכ"ה:
צ"ל דאקניה:

דף לט:

צ"ל פסיק:

דף מ.

נ"ב לאתויי ליה רעיא:
נ"ב הגה"ה:
נ"ב צ"ל כאבוה:
צ"ל באפרוחים:
תי' בינייהו נמחק:
נ"ב פ"ח מהלכות שלוחין:

צ"ל לבהמה:
נ"ב לו:

דף מ:

נ"ב גללים:
נ"ב נחמן:
באגר תרי תילתי בהפסד אי פלגא בהפסד תרי תילתי באגר כצ"ל:
צ"ל ואמר:
נ"ב הלכה:
נ"ב עד כאן הגהה:
תיבת תנא נמחק:

דף מא.

נ"ב חטין:

דף מא:

נ"ב ניהלי':
תיבת נכסי נמחק וכן בסמוך:

דף מב.

צ"ל והרמב"ן:

דף מב:

צ"ל בפרק בתרא דע"ז דף מד ע"ב:

דף מג.

נ"ב לעולם:
צ"ל בר יהוד' [ובד"ק הגי' בר חייא בר"י]:
ודר כצ"ל:
נ"ב בחובות או:

דף מג:

נ"ב פירוש הבעלי בתים עשירים במקום היוקר המה סוחרים מחדש ואינן בקיאין בהעמדת השער במקום היוקר לגלות לחמרים שהם במקום הזול השתנות שערי היוקר במקום היוקר ואסור ומ"ד משום דבעלי בתים הם מוזלי בסחורה אחרת לגבי החמרים לפי זה אין חלוק דבסוחרים חדשים נמי שרי ופירוש זה הוא על פי פר"ח דמגלו להו תרעא הוא שבעלי בתים המלוים מגלים להם שערי היוקר שפעמים בעוד שהולכים החמרים למקום הזול וחוזרין מתייקרים כאן ובעלי בתים מודיעים להם ומסייעין להם למכור עי' בתוס' בד"ה ניחא להו בדף עג:

נ"ל תרעא:

אחולי הוא דקא מחלי כצ"ל:

משתעבדא אי אתון מסלקין להו בניסן מפסידתו כצ"ל:

נ"ב הדר:

נ"ב תריסר ירחי:

צ"ל לי:

תיבת לן נמחק:

אנא נמי כו' ביתא עד דמסלקנא לך בזוזי כצ"ל:

צ"ל לבני אקרא:

דף מד.

נ"ב מאן:

צ"ל איניש אינישׁ:

נ"ב והלכתא לקבולי עליה מי שפרע:

דף מד:

נ"ב ליה:

דף מה.

נ"ב וקמחלי:

דף מה:

נ"ב לאחיך ולאחיך לא תשיך:

נ"ב שם:
נ"ב דתניא וכו' [וכ"ה בד"ק]:
נ"ב הגה"ה:

דף מו.

תי' באיתגורא נמחק:
צ"ל עבידתייהו:
נ"ב ע"כ הגה"ה:
נ"ב זוזא:
ואיכא מאן כצ"ל:
צ"ל כגון:
נ"ב דקאמר בעה"ב:

דף מו:

נ"ב השוכר חמרין והלכו ולא מצאו תבוא' כצ"ל ותיבת הלכו נמחק:
נ"ב הך:

דף מז.

נ"ב עבדי הם:
נ"ב לפי:

דף מז:

נ"ב זוז:

דף מח.

נ"ב מהן:
נ"ב הג"ה:
נ"ב ע"כ הג"ה:

דף מט.

כמה כצ"ל:

נ"ב עליה:
תא"מ ונ"ב באלפסי ישן ליתיה:

דף מט:

נ"ב לרכוב עליה:
צ"ל ואשה:
נ"ב נגחנית היא:
נ"ב אפי'. אלפסי ישן:
טריפות שאנו אוסרים כצ"ל:

דף נ.

נ"ב סאה:
נ"ב אחד:

דף נ:

צ"ל מטו:
נ"ב דההוא ושקליה לסדינא ואיכסי ביה שטפיה כצ"ל. [וכ"ה בד"ק]:

דף נא.

תיבת גמ' נמחק [ועי' בהגהות חו"י אות א']:

דף נא:

נ"ב בה:
צ"ל דאמר:
צ"ל לאתמוהי:
נ"ב לנו:

דף נג.

צ"ל כדרך המנאפים:

דף נד:

נ"ב קרינא ביה:
נ"ב שאל:
נ"ב תנן התם:
שנשבע כצ"ל:
צ"ל על:
אפ"ה חמורה שניה מראשנונה דקרנא בלא שבועה שהשניה מחייבתו שמשלם כצ"ל:
צ"ל למילף:
נ"ב אין לי אלא אביו ואמו אביו בלא אמו אמו בלא אביו מנין ת"ל:
נ"ב ומקרא דאין בעליו עמו שלם ישלם משמע כו':

דף נה.

נ"ב אלא:
נ"ב יקימנו:

דף נה:

צ"ל דרב:
נ"ב ליה:
חברו כצ"ל:

דף נט:

תיבת בזמנו נמחק:
נ"ב והוא יום אחרון של שנה:

דף ס.

ששאלתי' כנ"ל:
צ"ל הוה:
נ"ב הוא:
נ"ב לאו דוקא כיון כו' כצ"ל:
נ"ב כו':
נ"ב אם:

דף סג.

נ"ב הב לי:
צ"ל דסמכא:
צ"ל דהני:
מלמפלג כצ"ל:
צ"ל הוה:

דף סד.

נ"ב כן:

דף סד:

נ"ב קא מערים:

דף סח.

אימא לא ליבעי בפניו כצ"ל:
לבעה"ב כצ"ל:
נ"ב לזה:

דף סט:

כלום כצ"ל:
נ"ב ותימה דהא בפ' אע"פ קאמר' מתני' דתנן ואלו מלאכות שהאש' עושה לבעלה טוחנת ואופה כו' דלא כר' חייא דתני ר' חייא אין אשה אלא ליופי אין אשה אלא לבנים ותני ר' חייא אין אשה אלא לתכשיטי אשה אלמא דלא קיי"ל כר' חייא בסברא זו ונראה דדוקא לענין המלאכו' שהאשה חייבת לבעלה קאמר דלא כר' חייא אבל מ"מ קיי"ל כסברתו לענין שאם קונה לה תכשיטין דודאי מסתמא אקנה לה לגמרי דכיון שהיא מיוחסת ורגילה בתכשיטין בבית אביה ושנינו עולה עמו ואינ' יורדת סתמא דמלתא מקנה לה לגמר ודו"ק

דף ע.

נ"ב הא עשיר שכב ועבוטו אצלך: ת"ר המלוה כו':
נ"ב ועובר בכל השמות הללו בד"א שמשכנו שלא בשעת כצ"ל:

נ"ב כי באת בכף רעך לך התרפס ורהב רעיך:
צ"ל שהיא וכן לקמן:
נ"ב דבר מיוחדין:

דף ע:

צ"ל דאפקיד:
צ"ל מיית:
נ"ב ההוא מידי:
דאמר כצ"ל:
וה"ה נמי אע"ג כצ"ל:
נ"ב לאביהם:
נ"ב גי' א"י תניא בתוספתא השוכר שדה מחברו ועמד השוכר והשכירו לאחר רשאי משכיר שיאמר לו אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך כו':